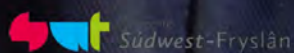

**GEMEENSCHAPPELIJKE
REGELING
WERKVOORZIENINGSCHAP
FRYSLÂN-WEST
JAARSTUKKEN 2024**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Personele en financiële ontwikkelingen	4
Jaarverslag 2024 GR Fryslân-West	
I Verslag algemeen en dagelijks bestuur	10
II Paragraaf Financiering	16
III Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
IV Paragraaf Verbonden partijen	20
V Paragraaf Bedrijfsvoering	20
Jaarrekening 2024 GR Fryslân-West	
VI Balans per 31 december 2024	23
VII Overzicht van baten en lasten 2024	24
VIII Grondslagen	27
IX Toelichting balans per 31 december 2024	30
X Toelichting overzicht van baten en lasten	33
XI Overige informatie	37

Inleiding

Iedere jaarrekening is een momentopname. Om een jaarrekening te beoordelen, dient zij vanzelfsprekend geplaatst te worden in een breder perspectief. In dat bredere perspectief kan de ontwikkeling van een organisatie worden beoordeeld. Daarom worden in bepaalde hoofdstukken de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West (in volgende hoofdstukken te noemen GR Fryslân-West) en NV Empatec (in volgende hoofdstukken te noemen Empatec) gezamenlijk gepresenteerd. Wanneer dit voorkomt zullen wij dit aangeven. Voor het gehele inzicht in Empatec verwijzen wij u naar de jaarrekening van NV Empatec, welke ook op de website is gepubliceerd.

Het concept resultaat 2024 van de GR Fryslân-West komt uit op een positief resultaat na bestemming van € 0,1 mln. NV Empatec heeft in 2024 een positief resultaat behaald van € 0 mln.

Om de personele en financiële ontwikkelingen te kunnen beoordelen, hebben wij de belangrijkste parameters op een rijtje gezet. Wij schetsen de ontwikkeling vanuit het perspectief van onze belangrijkste stakeholders:

- SW-medewerkers
- Gemeentelijke overheden
- Afnemers (opdrachtgevers en werkgevers)

In de schema's hiernaast staan de stakeholders, met de bijbehorende belangen.

Personele en financiële ontwikkelingen

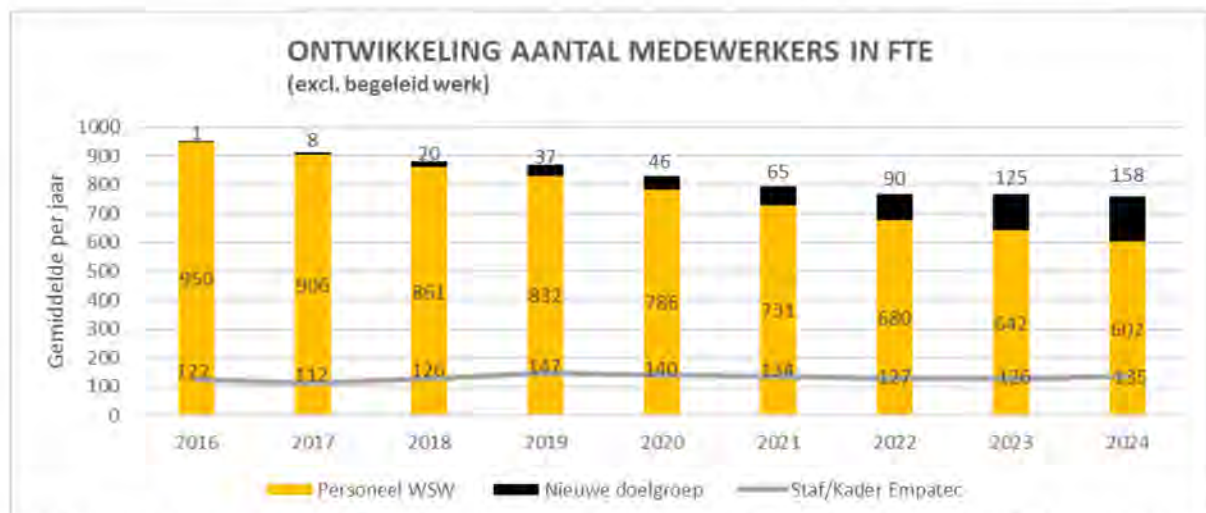
Ontwikkeling totale populatie

Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Instroom van nieuwe SW-medewerkers in dienst bij de GR Fryslân-West stopte vanaf dat moment. Als gevolg van het natuurlijk verloop (pensionering, verhuizing, overlijden, etc.) neemt de populatie van het aantal SW-medewerkers in dienst bij de GR Fryslân-West dus af. Naast SW-medewerkers in dienst bij de GR Fryslân-West werken er ook medewerkers zonder SW-status (veelal leiding en staf); dit wil overigens niet zeggen dat er geen SW-medewerkers in de leiding en staf actief zijn.

Naast deze twee groepen medewerkers kennen we sinds een aantal jaren ook twee nieuwe doelgroepen:

- Medewerkers met de indicatie (nieuw) Beschut Werken en
- Medewerkers in het kader van Doorstroombanen (doelgroep Baan Afspraak Banen met loonkostensubsidies) en Wajong

De ontwikkeling van het aantal medewerkers (doelgroepen en staf/kader) is als volgt de afgelopen jaren.

Het aantal gesubsidieerde medewerkers is in 2024 iets lager dan 2023. De afname van het aantal SW-medewerkers is bijna volledig gecompenseerd door de instroom van nieuwe doelgroepen zoals Beschut Werk (inclusief wachtlijst aanpak van onze gemeenten) en BAB/LKS.

De formatie van staf en kader is in 2024 hoger dan in 2023. Dit komt vooral door de aanname van een aantal medewerkers in verband met de transitie naar het werkleerbedrijf.

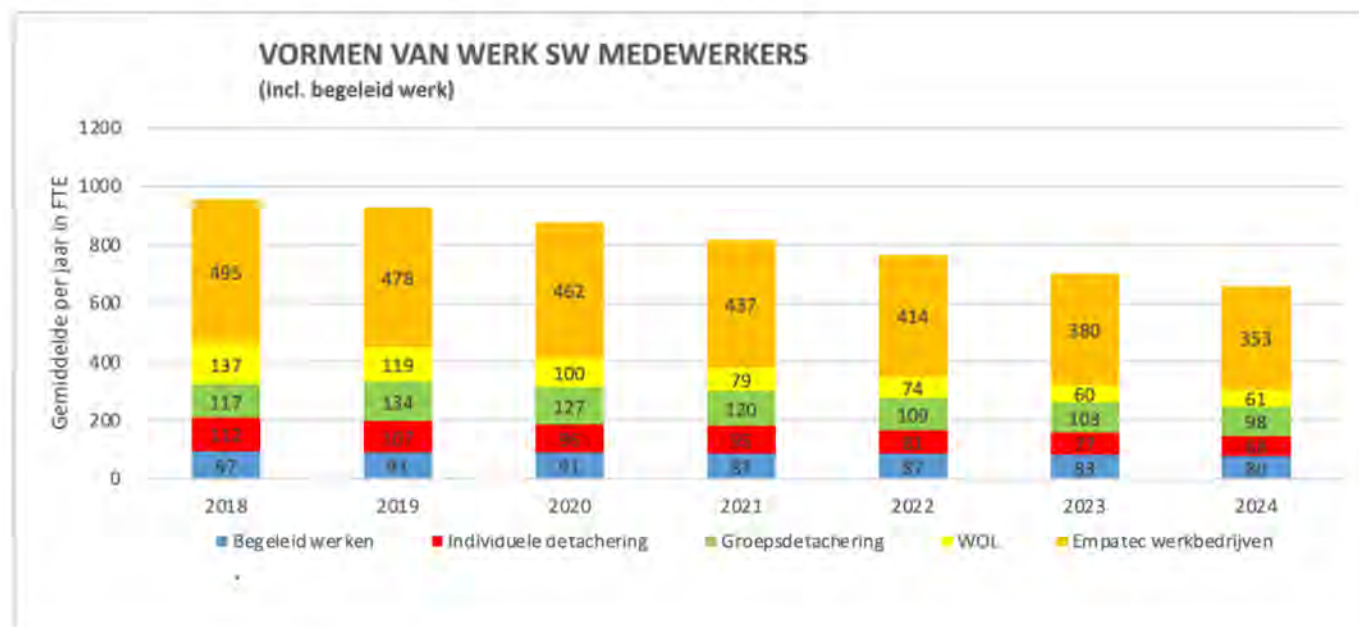
In 2024 is geïnvesteerd in de begeleiding van bestaande en nieuwe medewerkers uit de doelgroep met praktijkopleiders, ontwikkelcoaches en een werkleercoördinator conform onze strategische thema's en hieraan gekoppelde initiatieven. Daarnaast is ter ondersteuning van de leiding van de locatie in Wier en ten behoeve van de uitvoering van de Groeituin extra begeleiding gerealiseerd in 2024. Tenslotte, gegeven de marktomstandigheden in Nederland, is besloten tot een extra investering (salesboost) in verkoopcapaciteit (accountmanagers en ondersteuning). Tenslotte is op basis van de businesscase de omvang van de uitgevoerde re-integratietrajecten toegenomen, hiertoe zijn extra jobcoaches aangetrokken. Dit verklaart de toename van de formatie van staf/kader in 2024 tot 2023.

In de volgende paragrafen wordt een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de doelgroepen (WSW en Participatiewet).

SW-medewerkers

Vanuit het streven naar een inclusieve arbeidsmarkt, streeft Empatec namens de GR Fryslân-West ernaar om zoveel mogelijk SW-medewerkers te plaatsen in de reguliere arbeidsmarkt.

De huidige samenstelling van de SW-groep ziet als volgt uit:

De volgende vormen:

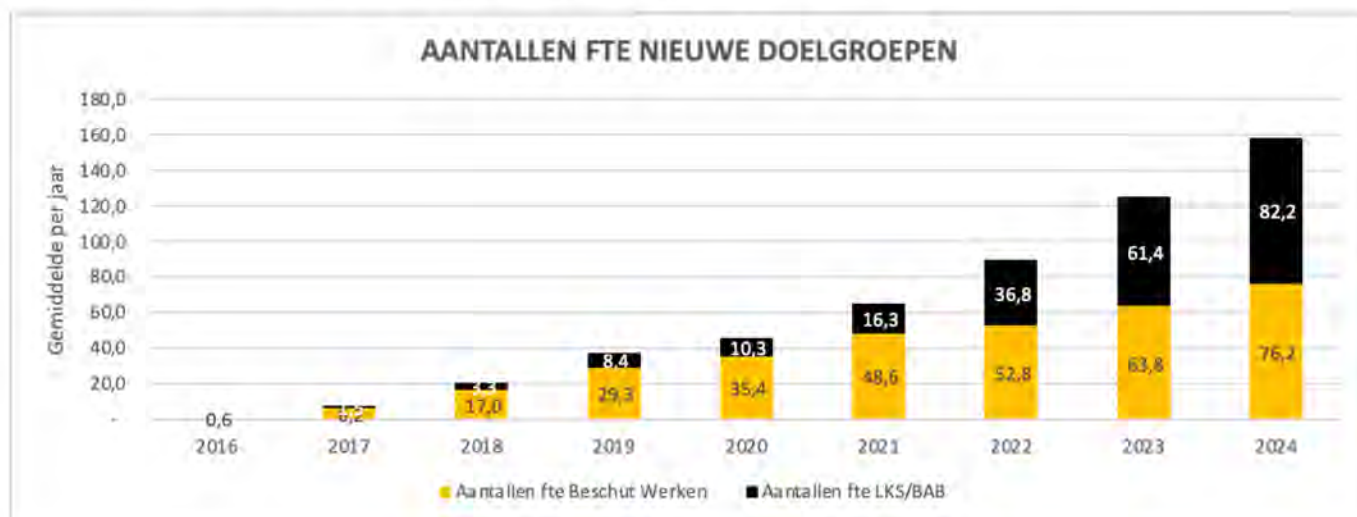
- **Begeleid Werken:** bij deze vorm treedt een medewerker met een SW-indicatie in dienst van een reguliere werkgever. De betreffende SW-medewerker heeft een terugkeergarantie en de werkgever ontvangt vanuit Empatec een Loonkostensubsidie die in verhouding staat met de productiewaarde van de medewerker.
- **Detachering:** bij deze vorm wordt een medewerker vanuit Empatec uitgeleend aan een werkgever en die werkgever draagt zorg voor de aansturing van de betreffende medewerker. De werkgever betaalt Empatec, afhankelijk van de productiewaarde van die medewerker, een uur-, dag-, week-, maand- of jaartarief. Wanneer het werk is afgerond en er geen ander werk meer is, dan valt de betreffende medewerker terug op Empatec. Binnen deze categorie onderscheiden we individuele en groepsdetacheringen.
- **Werken Op Locatie (WOL):** in dit geval verstrekt een werkgever een opdracht aan een groep medewerkers van Empatec die onder leiding staat van een leidinggevende van Empatec. Twee voorbeelden hiervan zijn: Lankhorst (Sneek) en Rentex (Bolsward). Lankhorst maakt hiervan gebruik omdat zij deze medewerkers graag willen inzetten, maar daar zelf geen geschikte leidinggevendenden voor hebben. De werkgevers (c.q. opdrachtgevers) rekenen af op basis van uren dan wel geproduceerde eenheden.

Voor medewerkers die we niet via bovenstaande vormen kunnen inzetten hebben we een beschutte omgeving met een aantal werkbedrijven: Meubelbedrijf, Metaalbedrijf, Verpakkingsbedrijf, Kwekerij/Groei tuin en Dienstverlening (met hierin o.a. hoveniers, natuurbeheer en facilitaire services zoals schoonmaak en schilders).

Nieuwe doelgroepen

Sinds 2015 is de instroom van nieuwe SW-medewerkers gestopt. Sinds die tijd is er instroom van nieuwe medewerkers die de indicatie 'Beschut Werk' hebben gekregen bij het UWV en worden medewerkers aangetrokken met Loonkostensubsidie (LKS).

In de onderstaande grafiek staat de ontwikkeling van medewerkers die bij Empatec werkzaam zijn, vanuit een aantal nieuwe doelgroepen weergegeven.

Zowel de doelgroep Beschut Werker als de doelgroep Banenafsprakenbanen (BAB'er met LKS) laat in 2023 en 2024 een flinke groei zien. De doelgroep Beschut Werk groeit door enerzijds de reguliere jaarlijkse toename van de taakstelling en financiering met ca 6 per jaar. Daarnaast hebben de gemeenten Súdwest-Fryslân, Harlingen en de Waadhoeke extra middelen beschikbaar gesteld om de wachtlijst aan Beschut Werkers op te lossen.

De doelgroep Banenafsprakenbanen neemt sinds het tweede kwartaal van 2022 sterk toe. Dit wordt veroorzaakt door de groep die tussen wal en schip valt. BAB'er die soms al meerdere malen zijn geplaatst bij reguliere werkgevers maar weer terugvallen en niet in aanmerking komen voor de indicatie Beschut Werk. Deze doelgroep wordt steeds vaker, en op dit moment tijdelijk, in dienst genomen bij het Werkleerbedrijf en bij reguliere werkgevers gedetacheerd of intern geplaatst in het Werkleerbedrijf.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim van SW'ers en beschut werk etc. (gesubsidieerden) is in onderstaande tabel gespecificeerd.

Doelgroep	Type	Verzuim 2024	Verzuim 2023
Sw/Beschut Werk etc (gesubsidieerd)	Kort	0,97%	0,88%
	Middel	2,37%	2,33%
	Lang	5,46%	5,36%
	Langer dan 1 jr	3,01%	3,69%
	Totaal	11,8%	12,27%

In algemene zin zijn er een aantal trends te onderkennen:

- Het ziekteverzuim bij onze gesubsidieerde medewerkers is weer iets gedaald;

- Deze daling is in lijn met de landelijke trend over 2022 en 2023 waarbij het ziekteverzuim in Nederland flink toenam en in 2024 weer iets daalde;
- Betrokkenheid van leidinggevenden en de inzet van job- en ontwikkelcoaches en case management laten zien dat aandacht voor o.a. het verzuim helpt bij het reduceren en voorkomen (preventief);
- De achterstanden van het UWV bij de beoordeling van WIA aanvragen is in 2024 nog steeds aanwezig (neemt zelf weer iets toe). De achterstand bij dossiers van medewerkers ouder dan 60 jaar is nog steeds aanwezig;
- Deze medewerkers tellen, ook na 2 jaar, mee in het ziekteverzuimpercentage;
- Nieuwe instroom gesubsidieerd (Beschut Werk) kent een hoger ziekteverzuim percentage dan WSW;
- Gemiddelde leeftijd personeelsbestand gesubsidieerd stijgt waardoor het risico op hoger ziekteverzuim toeneemt.

Het ziekteverzuim van Sw/Beschut (gesubsidieerden) is in zowel 2022 als 2023 iets afgenomen. Gelet op de populatie binnen de SW/Beschut verwachten we hier geen grote dalingen meer te kunnen realiseren. Doordat de gemiddelde leeftijd toeneemt en bij nieuwe doelgroepen sprake is van een groter omvang van problematieken is dat ook logisch, de landelijke cijfers geven dit ook weer (zie hieronder). Onze aandacht voor ziekteverzuimbegeleiding en inzetbaarheid blijft echter onverminderd groot.

Ten opzichte van de landelijke benchmark is het verzuim van Sw/Beschut Werk (gesubsidieerd) bij Empatec al jaren ruim onder de landelijke cijfers. Landelijk was het verzuim in 2023 16,3% (2022 16,3%, 2021: 16%, bron: Cedris Benchmark). Hier zit Empatec ruim onder (voor 2024 zijn de landelijke cijfers nog niet bekend).

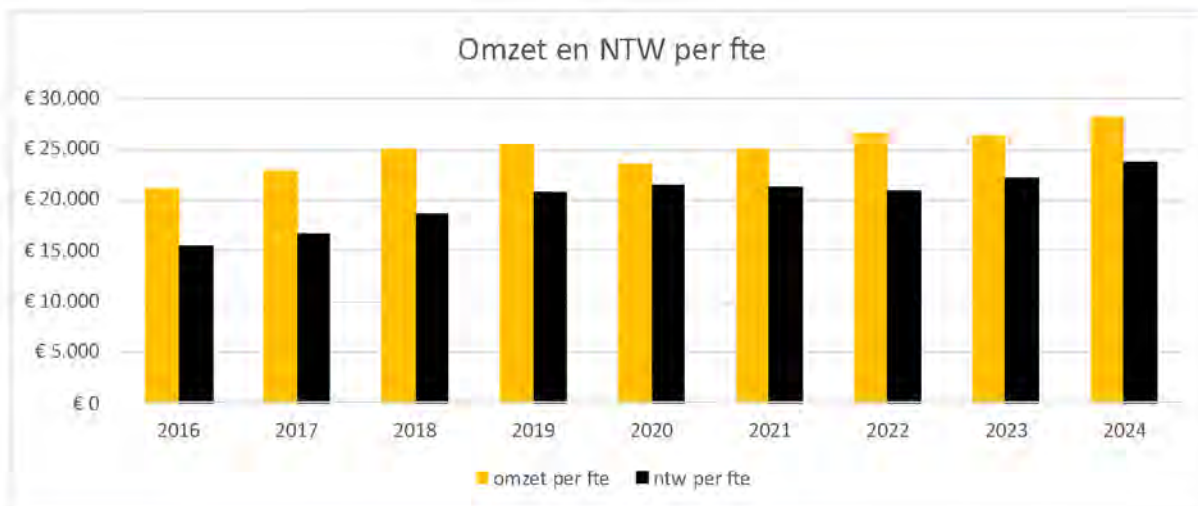
Financiële ontwikkeling

Omzet per medewerker

Om de teruglopende Rijksbijdrage en stijgende loonkosten het hoofd te bieden is Empatec bedrijfsmatiger en marktgericht gaan werken. De belangrijkste doorgevoerde veranderingen waren:

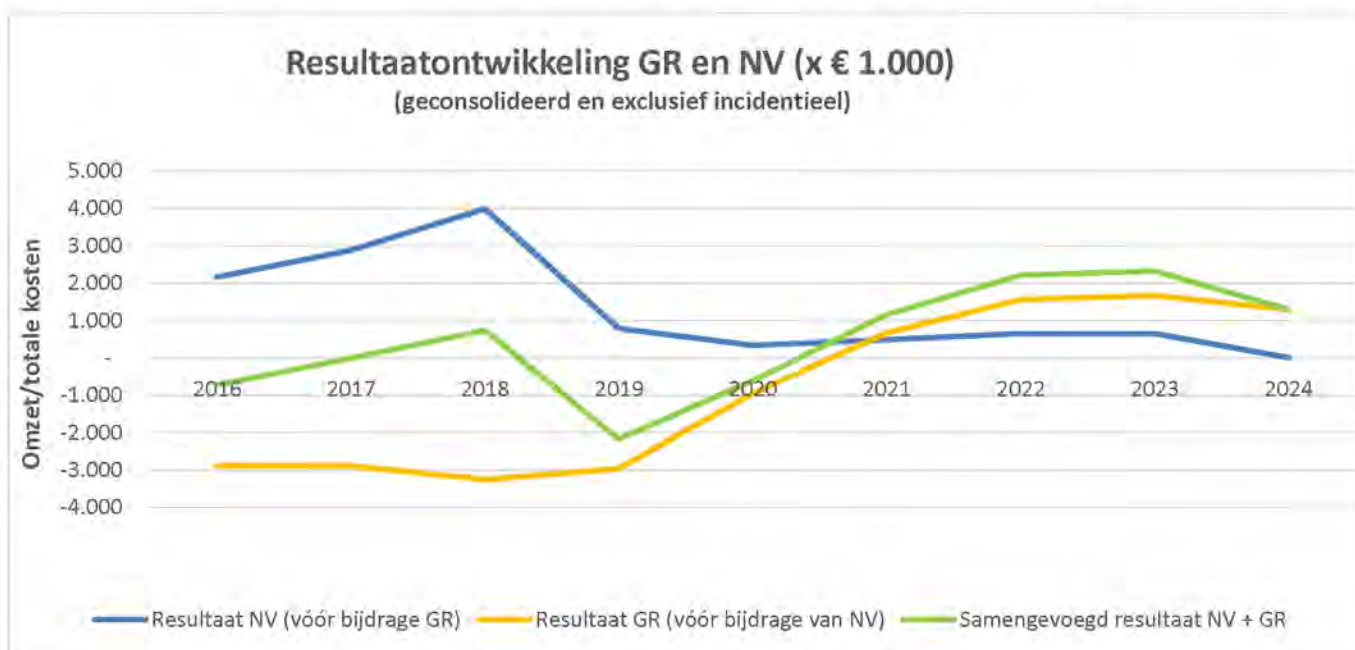
1. meer externe- en klantgerichtheid;
2. marktconforme prijsstelling; ter voorkoming van oneigenlijke concurrentie en vanuit de overtuiging dat onze mensen waarde toevoegen waar de klant een reële prijs voor dient te betalen en mede ingegeven door de Wet Markt en Overheid hanteert Empatec zoveel mogelijk marktconforme verkoopprijzen waarin de integrale kosten zijn verwerkt;
3. decentralisatie van de organisatie;
4. investeringsprogramma voor leiderschapontwikkeling.

Dit heeft ertoe geleid dat de omzet (en NTW) per medewerker de afgelopen jaren sterk verbeterd is en dat na het moeilijke (corona)jaar 2020 en deels 2021 de opgaande lijn weer zichtbaar is. De omzet per medewerker is in 2023 gedaald in verband met het stoppen van de teelt van tomaten in de Kas in Wier, de NTW per fte is wel toegenomen. In 2024 is weer een lichte stijging te zien van zowel de NTW als omzet per fte.

Ontwikkeling gezamenlijk resultaat GR en Empatec

De grafiek hieronder laat de resultaatontwikkeling van de NV en GR gezamenlijk zien. De blauwe lijn laat de ontwikkeling zien van het resultaat van de NV, de oranje lijn laat de ontwikkeling zien van de GR (exclusief bijdrage aan de GR van de NV) en de groene lijn laat de gezamenlijke situatie zien.

De NV kent jaarlijks een positief bedrijfsresultaat. Oorzaak van het dalende resultaat in 2019 en 2020 is de transformatie van het bedrijf (investering in personeelsontwikkeling en leiderschap, tijdelijke inhuur; goeddeels eenmalig). Het bedrijfsresultaat van GR is tot en met 2019 structureel negatief doordat de rijksbijdrage SW de loonkosten SW niet dekt.

Door verhoging van de gemeentelijke bijdrage en ingaande 2020 de nieuwe afspraken over de kostenverrekening tussen GR en NV (kostenverlagend voor GR, kostenverhogend voor NV) leidt dit tot een structureel positief resultaat in de GR.

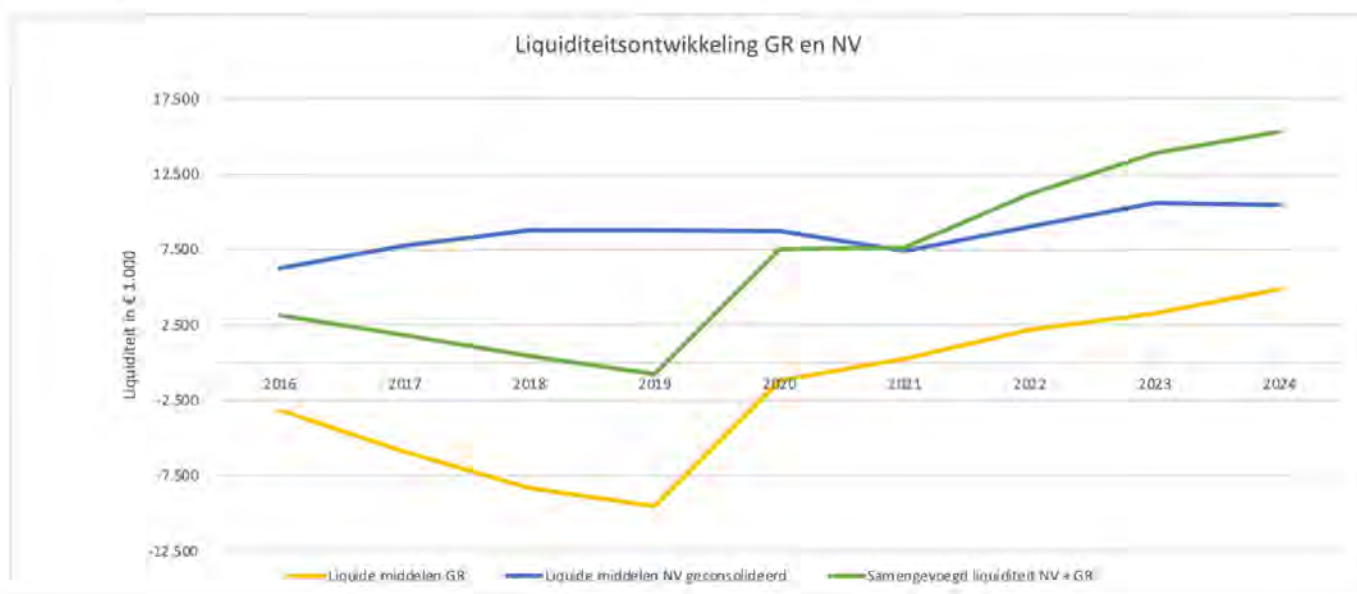
Voor 2024 wordt het positieve resultaat van de GR veroorzaakt door de hogere Rijksbijdrage SW. Het resultaat van de NV is nagenoeg nihil.

Liquiditeit

De GR Fryslân-West en Empatec bankieren tot en met 2020 met verschillende bankrekeningen onder één overeenkomst bij de BNG. In het kader van de kredietfaciliteit saldeert de BNG de tegoeden en tekorten van GR Fryslân-West en Empatec. Om deze reden heeft de liquiditeitsplanning in de afgelopen jaren altijd vanuit de gezamenlijke situatie plaatsgevonden. Vanuit vereisten van de BNG hebben de GR Fryslân-West en Empatec een afzonderlijke overeenkomst met de BNG en worden tegoeden en tekorten niet meer gesaldeerd.

De liquiditeit van de GR Fryslân-West is positief en bedraagt ultimo 2024 € 4,8 mln. (vorig jaar € 3,3 mln.). Dit wordt met name veroorzaakt door het positieve jaarresultaat 2024.

Onderstaand een weergave van de liquiditeit. Mede door de kapitaalinjectie van de GR, de kostenverdeling en de structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage en de positieve resultaten van de afgelopen jaren van met name de GR Fryslân-West is de liquiditeit structureel verbeterd.

I Verslag Algemeen en Dagelijks Bestuur

Voor iedereen een zinvol leven. Vanuit deze missie ontwikkelen vier gemeenten (De Fryske Marren, Harlingen, Súdwest-Fryslân en Waadhoeke) samen met NV Empatec (hierna Empatec) het Werkleerbedrijf. Het draait om mensen. Mensen die zonder het Werkleerbedrijf niet of moeilijk aan het werk komen. Met Empatec hebben de gemeenten een eigen Werkleerbedrijf waarin inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zicht krijgen op hun werkcompetenties en waar die competenties worden versterkt zodat mensen een passende werkring bij reguliere werkgevers vinden. En voor de doelgroep met een Wsw of Nieuw beschut baan, voor wie werken bij reguliere werkgevers (nog) niet mogelijk is, biedt het Werkleerbedrijf zelf werk. De GR Fryslân West is het samenwerkingsverband tussen deze vier gemeenten.

Organisatie GR Fryslân West

De Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West (hierna: GR) is 100% aandeelhouder van Empatec. De GR is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten De Fryske Marren, Harlingen, Súdwest-Fryslân en Waadhoeke met als doel het op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze uitvoeren van taken van en voor deze deelnemende gemeenten op het terrein van de Sociale Werkvoorziening (WSW) en de Participatiewet. Medewerkers die bij Empatec werken in kader van de (oude) WSW regeling zijn in dienst van de GR.

De GR kent een dagelijks- en een algemeen bestuur. Er is daarnaast een klein ondersteuningsteam, bestaande uit een technische voorzitter, een onafhankelijk secretaris, een onafhankelijke controller en een secretariael ondersteuner. Alle overige taken, zoals de personeels- en financiële administratie, overige HR-taken, begeleiding enz. worden verzorgd vanuit Empatec.

Business Case en implementatie

Binnen de GR bestaat consensus over de ontwikkelrichting van het werkleerbedrijf en het in stand houden van de infrastructuur van het sociaal werkbedrijf. Dit sluit aan bij de strategische visie van de GR om zoveel mogelijk mensen met een beperking te integreren bij reguliere bedrijven en organisaties. De uitwerking van deze strategische visie is vertaald in een concrete businesscase voor het werkleerbedrijf, die door de gemeenteraden in 2023 is vastgesteld. De plannen in de businesscase zijn uitgewerkt in een implementatieplan. Businesscase en implementatieplan zijn leidend voor het handelen binnen de GR.

In 2024 is verder uitwerking gegeven aan de ambities uit de Businesscase en de afspraken uit het implementatieplan. Vanuit de GR onder andere door:

- Het vaststellen van de jaarovereenkomst over 2024 en 2025 tussen NV en GR
- Het vaststellen van de overlegstructuur tussen NV en GR.
- Het bespreken van de kwartaalrapportages.
- Er zijn in 2024 twee nieuwsbrieven uitgebracht om de raden te informeren over de ontwikkelingen binnen de NV en de GR
- Er is een Open Dag georganiseerd bij locatie Franeker van Empatec. Deze Open Dag is druk bezocht door raadsleden.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West en Raadsadviescommissie

In 2021 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. De wijzigingen moesten uiterlijk 1 juli 2024 zijn doorgevoerd in de gemeenschappelijke regelingen. De regeling van de GR Fryslân-West moest als gevolg van deze wetswijziging worden aangepast. Dit hebben we in twee fasen gedaan. De eerste fase is in 2022 opgestart en afgerond. Dat heeft geresulteerd in een gewijzigde GR regeling die geldt vanaf 1 januari 2023.

In 2023 is een tweede wijzigingsvoorstel voorbereid door de GR en gemeenten en voorzien van zienswijzen door de gemeenteraden. Dit proces is uitgelijnd in samenspraak met een Intergemeentelijke Raden Werkgroep, bestaande uit twee vertegenwoordigers vanuit iedere raad. Dit proces is afgerond in 2024. Belangrijke onderwerpen in het tweede wijzigingsvoorstel waren het toevoegen van uittredingsregels en de mogelijkheid tot het instellen van een intergemeentelijke

raadsadviescommissie. Met het afronden van de tweede wijziging voldoet de GR Fryslân West aan de vereisten zoals deze gelden in de vernieuwde wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Binnen de GR Fryslân West is, op voorstel van de gemeenteraden, gekozen om te gaan werken met een intergemeentelijke radenadviescommissie. In september 2024 heeft het Algemeen bestuur goedkeuring gegeven aan de Verordening Regionale Raadsadviescommissie Werkvoorzieningschap Fryslân-West.

In het najaar hebben de gemeenteraden vanuit iedere raad twee raadsleden benoemd als lid van de Raadsadviescommissie. Dit zijn per gemeente de volgende personen:

Gemeente De Fryske Marren:

Dhr. S. (Sytze) Holtrop

Dhr. J. (Jan) van Zanden (voorzitter commissie)

Gemeente Waadhoeke:

Dhr. T. (Tjeerd) Cuperus (vice-voorzitter commissie)

Mevr. Y(Ytsje) de Groot-Krikke

Gemeente Sudwest Fryslân:

Dhr. C.H. (Cees) Riezebos

Dhr. P. (Pieter) Greidanus

Gemeente Harlingen:

Mw. L. (Lisa) Ligthart

Dhr. S. (Sietse) Zoodsma

In december 2024 heeft de Raadsadviescommissie voor het eerst vergaderd. Als bestuur zijn wij content met de raadsadviescommissie, we hopen hiermee Empatec en haar medewerkers nog wat dichter naar de raadsleden te brengen.

Strategische visie

In 2024 zijn de vier betrokken gemeenten een project gestart om een meerjarige strategische visie te formuleren voor het werkleerbedrijf. Dit gaat in de 'breedste zin': het gaat om de hele doelgroep van mensen die niet kunnen werken tot en met mensen aan de 'onderkant' van de arbeidsmarkt. Reden voor de strategische visievorming is de Impulsregeling van het ministerie van SZW.

Evaluatie Businesscase en GR-regeling in 2025

In het eerste en tweede kwartaal 2025 dient er volgens de nieuwe GR regeling een evaluatie plaats te vinden van de GR-regeling. Deze moet namelijk een jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen gereed zijn. Daarnaast is in de Businesscase een evaluatie voorzien eind 2024. Begin 2025 zal deze (gezamenlijke) evaluatie ter hand worden genomen. De resultaten van de evaluatie dienen uiterlijk in juni 2025 aan de deelnemende colleges en gemeenteraden te worden gezonden. De uitkomsten kunnen tevens relevant zijn voor de strategische visievorming.

Economisch gezond

De inwoners van de deelnemende gemeenten hebben een groot belang bij een economisch gezond Empatec/Pastiel dat voor iedereen met een beperking een passende werkplek biedt en degenen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt naar werk binnen de reguliere arbeidsmarkt. Daar streeft de GR dan ook naar.

In 2024 is wederom een positief resultaat behaald voor de GR. Het resultaat is 1,4 miljoen hoger dan begroot. Het positieve resultaat ontstaat door de incidentele bijdrage voor de infrastructuur van sociale ontwikkelbedrijven van 0,9 miljoen. Deze incidentele bijdrage is in een bestemmingsreserve opgenomen hangende het lopende visie traject (businesscase). Daarnaast zijn er rente baten 0,3 miljoen (niet begroot) en zijn de bedrijfskosten 0,1 miljoen lager dan begroot. De rijksbijdragen en loonkosten zijn per saldo 100K lager uitgevallen, waarvoor hierna een toelichting volgt.

De rijksbijdragen en subsidies zijn hoger dan begroot als gevolg van hogere loon- en prijsindexaties WSW. De (loon)kosten zijn hoger als gevolg van de CAO loonsverhogingen en verhoging van het wettelijk minimumloon. De loonkosten voor de overige doelgroepen zijn vooral gestegen door de hogere instroom dan begroot, waar een extra opbrengst tegenover staat. Voor een nadere analyse van de exploitatie verwijzen wij naar de jaarrekening.

Daarnaast zijn in het kader van risicomangement het beleid hieromtrent, de (financiële) risico's en benodigd weerstandsvermogen van de GR FW geactualiseerd en in de paragraaf weerstandsvermogen nader toegelicht.

Wij kunnen vermelden dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Voor de hiervoor opgestelde rechtmatigheidsverklaring verwijzen wij naar hoofdstuk XI.

Medewerkers Empatec

Met de slogan: wij geloven in Werkgeluk! laat Empatec zien hoe belangrijk werk is voor iedereen. Het is mooi dat onze gemeenten een Werkleerbedrijf als Empatec hebben, waarin mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben een kans krijgen om van waarde te zijn en zich te ontwikkelen. Vergeleken met andere werkleerbedrijven doet de GR/ Empatec het heel goed. Het ziekteverzuim is bijvoorbeeld laag in verhouding tot andere vergelijkbare werkleerbedrijven. Wij als bestuur van de GR zijn hier trots op. Dit laat zien dat de aanpak zoals die wordt gehanteerd binnen Empatec werkt.

Namens het bestuur spreek ik het vertrouwen uit dat de gezamenlijke ingezette koers om te veranderen en te verbeteren ertoe zal leiden dat de GR die taken van gemeenten uit kan (blijven) voeren waarbij Empatec/Pastiel een ondernemende, toekomstbestendige en financieel gezonde organisatie blijft. Dit alles in het belang van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en met als doel hen de kansen te bieden die zij nodig hebben.

Namens Het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Fryslân-West,

Lucienne Boelsma, voorzitter

Samenstelling algemeen bestuur

Het lidmaatschap van het algemeen bestuur staat slechts open voor leden van de colleges en burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op de dag waarop de zittingsperiode van de colleges van burgemeester en wethouders afloopt. Zij blijven hun functie waarnemen tot het tijdstip waarop de colleges van burgemeester en wethouders der gemeenten de nieuwe leden hebben aangewezen. Het algemeen bestuur van de GR bestaat uit acht personen.

Het algemeen bestuur van de GR Fryslân-West kent de volgende samenstelling op 31 december 2024:

Naam	Gemeente	2024 Honorarium
L. Boelsma (voorzitter)	De Fryske Marren	Geen
M. Poelman	Súdwest-Fryslân	Geen
P. Schoute	Harlingen	Geen
M. van der Meer	Waadhoeke	Geen
R. van Iddekinge	De Fryske Marren	Geen
H. de Boer	Súdwest-Fryslân	Geen
E. de Groot	Harlingen	Geen
R. de Vries	Waadhoeke	Geen

Remuneratie algemeen bestuur

De leden van het algemeen bestuur ontvangen geen honorering. Dat er geen betalingen zijn gedaan in 2024 is opgenomen in het overzicht 'Samenstelling algemeen bestuur' en in de jaarrekening van GR onder hoofdstuk XI Overige informatie.

Activiteiten algemeen bestuur

Het algemeen bestuur heeft in 2024 6x vergaderd. In haar vergaderingen heeft zij zich gericht op:

- de realisatie van de doelstellingen van de GR Fryslân-West;
- het realiseren van wensen van colleges en raden van deelnemende gemeenten qua veranderingen als opgenomen in de Businesscase;
- de realisatie van haar sociale opgave voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- de financiële verslaglegging;
- de naleving van wet- en regelgeving;
- het voorbereiden van de aandeelhoudersvergadering.

Daarnaast heeft het bestuur o.m. de volgende onderwerpen besproken of daar goedkeuring aan verleend:

- het jaarverslag van de GR, inclusief de jaarrekening 2023;
- de begroting 2025 van de GR;
- beloning Raad van Commissarissen van NV Empatec met ingang van 1 januari 2024;
- de financiële- en controle verordening;
- verordening raadsadviescommissie;
- de (kwartaal) managementrapportages 2024

Samenstelling dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste drie leden, waaronder: de voorzitter en twee door en vanuit het algemeen bestuur aan te wijzen overige leden. Het algemeen bestuur bepaalt in de eerste vergadering van elke zittingsperiode voor de duur daarvan het aantal te vervullen plaatsen in het dagelijks bestuur.

De leden van het dagelijks bestuur treden af op de dag van aftreden van het algemeen bestuur. De voorzitter wordt in de eerste vergadering van het algemeen bestuur door en uit haar midden aangewezen voor de zittingsperiode. Het voorzitterschap eindigt indien betrokkene ophoudt lid van het dagelijks bestuur te zijn. Het algemeen bestuur voorziet dan onmiddellijk in de vervanging. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen en dagelijks bestuur en vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte.

Een en ander leidt tot het volgende overzicht van de samenstelling van het dagelijks bestuur van de GR op 31 december 2024:

Naam	Gemeente	2024 Honorarium
L. Boelsma (voorzitter)	De Fryske Marren	Geen
M. Poelman	Súdwest-Fryslân	Geen
P. Schoute	Harlingen	Geen
M. van der Meer	Waadhoeke	Geen

Remuneratie dagelijks bestuur

De leden van het dagelijks bestuur ontvangen geen honorering. Dat er geen betalingen zijn gedaan in 2024 is opgenomen in het overzicht 'Samenstelling Dagelijks bestuur' en in de jaarrekening van GR onder hoofdstuk XI Overige informatie.

Activiteiten dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur is in 2024 10x bij elkaar geweest. In haar vergaderingen heeft zij zich gericht op:

- de realisatie van de doelstellingen van de GR Fryslân-West;
- de realisatie van haar sociale opgave voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- de financiële verslaglegging;
- de naleving van wet- en regelgeving.

Daarnaast heeft het dagelijks bestuur o.m. de volgende onderwerpen besproken of daar goedkeuring aan verleend:

- het jaarverslag van de GR, inclusief de jaarrekening 2023;
- (kwartaal)managementrapportages 2024;
- de stuurinformatie;
- het actualiseren van de financiële- en controleverordening;
- overlegstructuur GR en NV;
- de begroting van de GR 2025;
- protocol voor de raadsadviescommissie;
- Jaarovereenkomst 2024 en 2025;
- Grondslag en verantwoording extra middelen vanuit het Rijk;
- Doorstroombanen;
- Dienstverleningsovereenkomst tussen de GR en de gemeente SWF.

De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn genotuleerd. Tevens zijn actie- en besluitenlijsten bijgehouden. De directeur van Empatec heeft het dagelijks bestuur zowel mondeling als schriftelijk periodiek geïnformeerd over de externe ontwikkelingen, de beoogde doelen en behaalde resultaten.

Wet Open Overheid

In de Wet open overheid is geregeld dat je bij overheidsinstanties een verzoek kunt indienen om bepaalde informatie openbaar te maken. Veel informatie over de GR Fryslân West is al openbaar. De stukken van het Algemeen Bestuur, besluiten en agenda's van het Dagelijks Bestuur en jaarrekeningen en begrotingen zijn te vinden op de website van Empatec. De GR Fryslân West heeft geen eigen website, gezien de geringe omvang van het samenwerkingsverband. De website van Empatec fungeert als Openbaar Platform voor de GR Fryslân West. Dit is ook plek waar bewoners een verzoek kunnen indienen in het kader van de Wet Open Overheid. In 2024 zijn er geen verzoeken in het kader van de Wet Open Overheid binnengekomen bij de GR Fryslân West.

Datalekken

In 2024 zijn geen datalekken gemeld door de GR Fryslân West.

Tot slot

Het dagelijks- en algemeen bestuur is zich bewust van zijn rol en verantwoordelijkheden, binnen de GR maar eveneens in maatschappelijk perspectief. Wij doen ons best om in onze regio, samen met Empatec en de gemeenten een arbeidsmarkt te realiseren waarin mensen met een ondersteuningsvraag welkom en van waarde zijn.

Wij danken alle leden en participanten van de GR, overige medewerkers, management en directie alsmede leden van de RvC van Empatec voor hun inzet en betrokkenheid bij de ontwikkeling van de GR Fryslân-West en Empatec.

Sneek, 10 juli 2025

Namens het algemeen en dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West,

Lucienne Boelsma
voorzitter

II Paragraaf Financiering

Algemene dekkingsmiddelen

Financiering

Op basis van de begroting kan de kasgeldlimiet voor 2024 worden vastgesteld:

Begrotingstotaal	€ 29.327.000
Ministerieel vastgesteld percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	€ 2.404.000

Omvangkasgeldlimiet

bedragen x € 1.000)

	B2024	2024	Vershil
1. Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in een bedrag	2.404	2.596	192
2. Omvang vlottende korte schuld			
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	-	-	-
Schuld in rekening-courant	-	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-	-
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	-	-	-
3. Vlottende middelen			
Contanten in kas	-	-	-
Tegoeden in rekening-courant	-	4.870	4.870
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	-	-	-
4. Toets kasgeldlimiet			
2-/3 Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-	4.870	4.870
1. Toegestane kasgeldlimiet	2.404	2.596	192
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) kasgeldlimiet	+2.404	+7.466	5.062

GR Fryslân-West heeft gekozen voor een laag risicoprofiel, daarom wordt er geen gebruik gemaakt van langlopende leningen, derivaten en rekening-courantkrediet. Met de voor de uitvoering van de Wsw aangewezen naamloze vennootschap Empatec is een raamovereenkomst van geldlening gesloten. Voor deze uitvoering heeft Empatec geldmiddelen nodig. Ter financiering van deze uitvoering is GR Fryslân-West bereid geldleningen te verstrekken tot maximaal de waarde van de vaste en vlottende activa, verminderd met de kortlopende leningen en de liquide middelen. Op basis van de jaarrekening bedroeg deze waarde per 31 december 2024 bij Empatec € 8,2 mln. (2023: € 8.2 mln.). De waarde aan uitstaande geldleningen aan Empatec bedraagt per 31 december 2024 nihil.

Beleidsindicatoren

Het taakveld van de sociale werkvoorziening heeft geen voorgeschreven beleidsindicatoren.

Verantwoording kosten overhead

In de gemeenschappelijke regeling zijn kosten overhead opgenomen.

III Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf gaat in op het risicomanagement en onderbouwing van het weerstandsvermogen van GR Fryslân-West. In 2024 is het risicomanagement verder geactualiseerd. In gezamenlijkheid (GR Fryslân-West, gemeenten en NV Empatec) heeft een nadere risicoanalyse plaatsgevonden ten behoeve van een onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen. Het hieraan ten grondslag liggende beleid zal in het voorjaar van 2025 formeel worden vastgesteld.

(Ratio) weerstandsvermogen

Het (ratio) weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare weerstandscapaciteit (risicodekking) de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's) te matchen. Het betreft de zogenoemd bufferfunctie om tegenvallers te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen met de volgende ratio worden gewaardeerd:

$$\frac{\text{Beschikbaar weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{Financiële positie}$$

Het Nederlands Adviesbureau voor risicomanagement heeft aan de ratio de volgende waardering gegeven:

A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Als GR Fryslân-West streven we er naar om de impact van de risico's te minimaliseren. De publieke taak van de GR Fryslân-West brengt met zich mee dat een risicomijdend profiel het meest passend is. Hierbij streven we ernaar om risico 's zoveel als mogelijk te ondervangen. Dit betekent dat we een weerstandsvermogen nastreven dat op z'n minst voldoende is. Dat komt conform bovenstaande tabel neer op een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en de 1,4 met een waarderingscijfer C. Jaarlijks zal na vaststelling van de jaarrekening worden besloten hoe om te gaan met het vermogen beschikbaar boven de Ratio weerstandsvermogen 1,5.

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de GR Fryslân-West bestaat uit de algemene reserve. De bestemmingsreserves zijn gevormd voor andere (geoordeelde) doeleinden. De algemene reserve heeft daarmee als doel risico's, die niet op andere wijze kunnen worden gedekt, op te vangen. De reserve is geheel opgebouwd uit gestort kapitaal van de GR Fryslân-West door de deelnemende gemeenten en gerealiseerde resultaten. Ultimo 2024 bedraagt de algemene reserve € 9,1 miljoen (2023: € 9,0 miljoen).

Benodigde weerstandsvemogen (Risico's)

Tegenover de algemene reserve staan risico's die de GR Fryslân-West loopt bij de uitvoering van haar werkzaamheden. De GR Fryslân-West onderscheidt risicocategorieën, die hierna kort worden genoemd. Jaarlijks wordt bij de totstandkoming van de begroting met meerjarenperspectief beoordeeld of deze indeling nog volstaat en wordt er een inschatting gemaakt van de kans dat een risico zich voordoet (risicoassessment), waar nodig wordt deze geactualiseerd. Zoals hiervoor aangegeven heeft in het najaar 2024 een extra verdieping en onderbouwing van de risico's plaatsgevonden. Dit betekent dat de risico's zijn geëvalueerd, de kans van manifesteren is ingeschat en voorzien van een kwantificering. Hierbij is een voorzichtige risicohouding aangenomen.

De belangrijkste gekwantificeerde risico's, zijnde het benodigde weerstandscapaciteit, zijn hieronder samengevat weergegeven:

Onderwerp	Risico	Kwantificering
Hoogte rijksbijdrage SW	Bezuinigingen door Rijk	€ 0,55 mln.
Infrastructurele opslag doorstroombanen	Onzekerheid over grondslag	€ 0,55 mln.
Loonkostensubsidie / begeleidingskosten	Hogere loonwaarde of ongunstige financieringsafspraken	€ 1,60 mln.
Hogere instroom doorstroombanen	Hoger negatief subsidieresultaat	€ 0,25 mln.
Toename loonkosten	CAO verhogingen	€ 1,10 mln.
Ziekteverzuim	Transitievergoedingen	€ 0,30 mln.
Businesscase	Niet realiseren van businesscase	€ 1,00 mln.
Verplichting verlof/jubilea	Opnemen e/o uitbetaling	€ 0,40 mln.
Overige kosten/inflatie/rente	Onvoorziene ontwikkelingen	€ 0,15 mln.
Totaal		€ 5,9 mln.

Voor bovenstaande risico's zijn onder meer de volgende beheersing maatregelen getroffen (niet limitatieve opsomming);

- Rijksbijdrage SW: Hoogte is niet beïnvloedbaar door de GR. Deze wordt via de rijks circulaire gevolgd en per kwartaal geactualiseerd.
- Opbrengst LKS en vergoeding begeleidingskosten Beschut Werk: Basis zijn de jaarlijks door de gemeenten ontvangen aantallen en budgetten. Deze worden via beleidsafspraken en afhankelijk van de doelgroep (aantallen en capaciteiten) door de gemeenten doorbetaald aan de GR.
- Nieuwe doelgroepen: In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijkse toename van de instroom. Het subsidieresultaat is negatief. Eventuele extra instroom zal leiden tot een hoger negatief financieel effect. In de kwartaalrapportages wordt dit gemonitord
- Loonkosten: Ontwikkeling van loonkosten SW, Beschut werk, Nieuwe doelgroepen en ambtelijk personeel zijn sterk afhankelijk van de respectievelijke CAO-ontwikkelingen en stijging wettelijk minimumloon. Deze worden gevolgd en per kwartaal geactualiseerd.

Inhoudelijke risico's

Op basis van besluitvormingsprocedures wordt het risico dat de GR Fryslân-West bij de uitvoering van haar werkzaamheden afwijkt van de bedoelingen van de deelnemende gemeenten op laag ingeschat.

Procedurele risico's

Betreft het risico dat op enig moment niet wordt voldaan aan voorschriften, regels en procedures. Op basis van besluitvormingsprocedures wordt het risico dat de GR Fryslân-West bij de uitvoering van haar werkzaamheden afwijkt van voorschriften, regels en procedures op laag ingeschat.

Risico's verbonden aan financiering en uitvoeringskosten

De GR Fryslân-West is in zijn geheel gefinancierd door de deelnemende gemeenten. Er is geen financiering door externe partijen. Er wordt door de GR Fryslân-West geen gebruik gemaakt van derivaten. Er is een rekening courant verhouding met NV Empatec die ultimo 2024 € 1,39 miljoen bedraagt (2023: € 1,5 miljoen). De waarde aan uitstaande geldleningen aan NV Empatec is ultimo 2024 nihil.

Voor de uitvoeringskosten van de sociale werkvoorziening is in de meerjarenraming van de GR Fryslân-West tot en met 2029 budget opgenomen. Dit budget is voldoende om de opgedragen werkzaamheden aan de GR Fryslân-West, in samenwerking met NV Empatec, uit te voeren. Er is sprake van 1 programma, derhalve is er geen programmaverantwoording opgenomen. Gegeven het bovenstaande wordt het financieringsrisico van de GR Fryslân-West op nihil geschat.

Budgettaire risico's

Jaarlijks wordt bij de vaststelling van de begroting het aandeel van gemeenten in de uitvoering van de Wsw vastgesteld. Via een samenwerkingsovereenkomst die gesloten wordt met Empatec wordt de vergoeding voor deze uitvoering bepaald. Aansprakelijkheid voor eventuele tekorten wordt hiermee afgedekt.

Recapitulatie

De totale algemene reserve van de GR Fryslân-West bedraagt € 9,1 miljoen, zijnde de beschikbare weerstandscapaciteit. Vanuit de risicoanalyse is er een benodigd weerstandscapaciteit van € 5,9 miljoen benodigd. De Ratio weerstandsvermogen komt hiermee uit op 1,54 (9,1 miljoen / 5,9 miljoen). Na vaststelling van de jaarrekening zal worden besloten hoe om te gaan met het vermogen beschikbaar boven de Ratio weerstandsvermogen 1,50.

Kengetallen

Vanuit BBV is de GR verplicht om inzicht te geven in de volgende kengetallen:

1. netto schuldquote (gecorrigeerd van alle verstrekte leningen);
2. solvabiliteit;
3. grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte; en
5. belastingcapaciteit.

Wij merken op dat voor de GR Fryslân-West de volgende kengetallen niet van relevant en/of van toepassing zijn: grondexploitatie (3) en belastingcapaciteit (5).

De kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Zij leggen verbanden tussen een aantal aspecten die elk voor een verantwoord oordeel van de financiële positie relevant zijn. De financiële positie is altijd een momentopname waardoor een getal alleen niet zoveel zegt. Het gaat om de verbanden tussen de getallen en de ontwikkeling van getallen over een aantal jaren.

De berekening van de kengetallen zelf is wettelijk vastgelegd. Bij de invoering van de kengetallen is door de wetgever een bewuste keuze gemaakt om geen norm op te leggen. Er gelden geen wettelijke normen, wel worden de kengetallen beoordeeld op basis van 3 (risico)categorieën: Minst risicovol, Neutraal of Meest risicovol.

Hierna volgt een overzicht met de relevante kengetallen voor GR-FW

Kengetal	Ultimo 2024	Ultimo 2023	Toelichting
Solvabiliteit	92	89	Eigen vermogen / balanstotaal
Netto schuldquote	-20%	-17%	(Schulden – leningen - vorderingen – liquide middelen) / opbrengsten
Structurele exploitatieruimte	2,4%	0,9%	(Lasten-baten) / baten
Current ratio (Liquiditeit)	8,2	5,3	Vlottende activa / kort vreemd vermogen

De solvabiliteit biedt inzicht in de mate waarin de onderneming aan haar verplichtingen kan voldoen en laat zien in hoeverre de onderneming afhankelijk is van schuldeisers. De een solvabiliteitsratio van 92% is goed.

Ultimo 2024 is de netto schuldquote is negatief omdat de GR Fryslân-West geen langlopende schulden heeft. Dit is in dit kader laag risicovol.

De structurele exploitatieruimte is eveneens positief in 2024.

De liquiditeit laat zien in hoeverre de onderneming in staat is om haar (directe) opeisbare verplichtingen te voldoen en wordt uitgedrukt in de current ratio. De current ratio gestegen doordat vorig jaar er verlaast is betaald door gemeenten. Gezien de current ratio 8.2 is er op korte termijn voldoende liquiditeit om aan de kortlopende verplichtingen te voldoen.

Na analyse van bovengenoemde kengetallen en de begroting 2025 en concept begroting 2026 en hierop opgenomen meerjarenperspectief kan gesteld worden dat de GR Fryslân-West voldoet aan de (risico)categorieën: Minst risicovol.

IV Paragraaf Verbonden partijen

GR Fryslân-West is enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap Empatec. Binnen Empatec vinden de economische activiteiten plaats van het sociale werkbedrijf Empatec. Via economische activiteiten wordt toegevoegde waarde gecreëerd dat omzet oplevert waarbij na aftrek van diverse kosten een netto resultaat overblijft. De GR ontvangt de subsidies en bijdragen van de aangesloten gemeenten voor o.a. de uitvoering van de WSW, Beschut Werk en overige doelgroepen P-wet. De GR Fryslân-West is formeel de werkgever van mensen met WSW-aanstelling en staf/kader personeel met een ambtelijke aanstelling. Voor een toelichting op het vermogen en het resultaat van Empatec verwijzen wij naar hoofdstuk VII de toelichting op de balans.

V Paragraaf Bedrijfsvoering

Het sociale werkvoorzieningschap Fryslân-West gevestigd te Sneek is namens de gemeenten De Fryske Marren, Harlingen, Waadhoeke en Súdwest-Fryslân belast met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De hoofddoelstelling van de Wsw is beschreven in artikel 2 van deze wet: "De gemeente draagt er zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking

krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden."

In artikel 1 van de wet is de doelgroep als volgt gedefinieerd: "Personen, die nog niet de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt en die door lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn."

Via een aanwijzingsbesluit is NV Empatec aangewezen voor de uitvoering van de Wsw. In een afgesloten samenwerkingsovereenkomst worden jaarlijks afspraken gemaakt over de realisatie van de sociale doelstelling overeenkomstig de Wet sociale werkvoorziening.

Openbaarheidsparagraaf

De vergaderstukken van het Algemeen Bestuur zijn openbaar en vindbaar op de website van Empatec. Ook de agenda's van het Dagelijks Bestuur worden hier gepubliceerd. De vergaderstukken van het Algemeen Bestuur worden tevens gedeeld met de griffies van de deelnemende gemeenten. Zij publiceren dit op hun kanalen zoals ook met de stukken van raadsvergaderingen..

Omdat de GR Fryslân-West geen eigen website heeft, worden de jaarstukken van de GR Fryslân-West op de website van Empatec gedeeld (www.empatec.nl).

Rechtmatigheidsparagraaf

In de hoofdstuk XI overige informatie is de door het Dagelijks Bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Deze is gebaseerd op de uitgevoerde(controle) werkzaamheden over het boekjaar en met als kaders het controleprotocol rechtmatigheid zoals op 6 maart 2023 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Hieronder worden de bevindingen samengevat die resulteren in dit oordeel:

Bevindingen rechtmatigheidsverantwoording	
Begrotingscriterium	
Overschrijding van de begrote lasten	€ 2.579k
<i>Toelichting begrotingscriterium</i>	
De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financieel handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Afwijkingen dienen in de jaarrekening herkenbaar worden opgenomen en van een toelichting te worden voorzien.	
In 2024 zijn door CAO loonstijgingen en instroom van nieuwe doelgroepen de loonkosten voor de WSW en overige doelgroepen hoger dan begroot. Als de gerealiseerde lasten hoger zijn dan de begrote lasten zoals opgenomen in de geautoriseerde begroting is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. In hoofdstuk VII 'overzicht van baten en lasten in 2024' worden deze overschrijdingen nader toegelicht.	
Deze overschrijdingen passen binnen het beleidskader en financiële verordening van de GR, worden (meer dan) gecompenseerd via direct te relateren baten en het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de GR is via de kwartaalrapportages en hierin opgenomen realisatie en prognoses gedurende 2024 hierover tijdig geïnformeerd. Hierdoor is er uiteindelijk geen sprake van een onacceptabele begrotingsonrechtmatigheid.	
Voorwaardencriterium	
Geen bevindingen	
M&O-criterium	
Geen bevindingen	

JAARREKENING 2024 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING FRYSLÂN-WEST

VI Balans per 31 december 2024

(na voorstel resultaatbestemming)			cijfers x € 1.000		
	31-12-2024	31-12-2023		31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA			PASSIVA		
Vaste activa			Vaste passiva		
Financiële activa			Eigen vermogen		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	4.538	4.538	Algemene reserve	9.132	9.019
			Bestemmingsreserves	1.679	500
			Totaal Eigen Vermogen	10.811	9.519
			Voorzieningen	400	-
Totaal Vaste Activa	4.538	4.538	Totaal Vaste Passiva	11.211	9.519
Viottende activa			Viottende passiva		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>			Netto viottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
- Vorderingen op deelnemingen	1.392	1.515			
- Vorderingen op openbare lichamen	-	-			
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist (<1 jaar)	4.568	2.966	Crediteuren	46	11
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3	6	Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	674	723
- Overige vorderingen	1.335	1.371	Overige schulden	6	4
<i>Liquide middelen</i>	302	302	Overlopende passiva	201	441
Totaal Viottende Activa	7.600	6.160	Totaal Viottende Passiva	927	1.179
Totaal	12.138	10.698	Totaal	12.138	10.698

VII Overzicht van baten en lasten 2024

cijfers x € 1.000

Lasten			
	2024	Begroot 2024	2023
Loonkosten WSW	24.140	22.231	22.841
Loonkosten ambtelijk personeel	404	514	586
Loonkosten BsW	2.585	2.939	1.881
Loonkosten overige doelgroepen	2.871	900	1.781
Personeelskosten Wsw	768	727	785
Loonkostensubsidie Begeleid Werken	1.523	1.586	1.525
Overige bedrijfskosten	78	180	98
Financiële baten en lasten	-312	-	-237
Totaal lasten	32.056	29.077	29.260

Baten			
	2024	Begroot 2024	2023
Rijksvergoeding	27.402	24.622	26.477
Gemeentelijke bijdrage	1.609	1.609	2.084
Rijksbijdrage tegemoetkoming SW bedrijven	929	4	-
Loonkostensubsidie BsW	1.997	2.649	1.706
Loonkostensubsidie overige doelgroepen	1.410	450	662
Totaal baten	33.348	29.334	30.929
Resultaat voor bestemming	1.291	257	1.669
Dotatie bestemmingsreserve	1.179	250	250
Resultaat na bestemming	112	7	1.419

Zoals op pagina 17 aangegeven is er sprake van 1 programmabegroting, hierdoor is het bovenstaande niet nader gespecificeerd per programma. De post overige bedrijfskosten en financiële baten en lasten kan als overhead worden aangemerkt. De GR Fryslân-West is vrijgesteld voor de heffing van vennootschapsbelasting.

Overzicht van baten en lasten per taakveld 2024

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting baten 2024	Realisatie baten 2024	Realisatie baten 2023	Begroting lasten 2024	Realisatie lasten 2024	Realisatie lasten 2023	Begroting resultaat 2024	Realisatie resultaat 2024	Realisatie resultaat 2023
0.4 Overhead				180	78	98	-180	-78	-98
0.11 Resultaat van rekening van baten en lasten	-257	-1.291	-1.668				-257	-1.291	-1.668
6.5 Arbeidsparticipatie	29.334	33.348	30.928	28.897	31.979	29.167	437	1.369	1.766
Totaal	29.077	32.057	29.260	29.077	32.057	29.260	-	-	-

LASTEN

Loonkosten Wsw

De loonkosten Wsw zijn € 1.909k hoger dan de begroting voor 2024. Dit heeft een aantal oorzaken. In de begroting 2024 (die in maart 2023 is opgesteld) is rekening gehouden met een loonindexatie van 4%. In werkelijkheid is de loonstijging op basis van de CAO SW 7% geweest. Daarnaast is het minimumloon in 2023 met 13,3% en per 1 januari 2024 met 3,75% gestegen, dit komt dus boven op de CAO-loonstijging voor een groot deel van de Sw'ers. Naar verwachting zullen deze effecten grotendeels in de LPO van de Rijksbijdrage gecompenseerd worden, resulterend in hogere rijkssubsidie. Verder is er een voorziening opgenomen voor RVU verplichtingen voor 400k op basis van een uitspraak van commissie BBV van april 2025. Daarnaast is de reiskostenvergoeding verdubbeld van € 0,10 naar € 0,21 cent per km. Tenslotte is ook tegemoetkoming in de LIV minder hoog dan begroot.

Loonkosten ambtelijk personeel

De loonkosten van ambtenaren zijn € 110k onder begroting. Dit wordt veroorzaakt door gebruik van de RVU-regeling, deze kosten zijn in 2023 reeds opgenomen. NB: in de begroting 2024 (die in maart 2023 is opgesteld) is rekening gehouden met een loonindexatie van 2,4%. In werkelijkheid is de loonstijging op basis van de CAO SGO (ambtenaren) 4,75% geweest.

Loonkosten Bsw en overige doelgroepen

De loonkosten van de nieuwe doelgroepen zijn € 1.616k hoger dan begroot door twee effecten; een hogere instroom van vooral overige doelgroepen en hogere loonkosten. Voor de loonkosten is in de begroting 2024 (die in maart 2023 is opgesteld) is rekening gehouden met een loonindexatie van 4%. In werkelijkheid is de loonstijging op basis van de CAO SW 1-3% geweest. Daarnaast is het minimumloon in 2023 met 13,3% en per 1 januari 2024 met 3,75% gestegen, dit komt dus boven op de CAO-loonstijging voor een groot deel van deze doelgroep.

Personeelskosten Wsw

De personeelskosten Wsw zijn € 41k hoger dan de begroting doordat in 2024 een hogere doorbelasting inzake de kostenverdeling heeft plaatsgevonden.

Loonkostensubsidie Begeleid Werk

De loonkostensubsidie Begeleid werken (subsidie die de GR betaald aan SW'er die in dienst zijn bij reguliere werkgevers) is boven begroting (€ 63k) omdat het aantal medewerkers iets lager is dan begroot.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn € 102k lager dan begroot. Dit komt doordat de accountants- en advieskosten en de kosten van de (technisch)voorzitter, de secretaris, de controller en de secretariële ondersteuning lager zijn dan begroot. Daarnaast is een niet begrote rentebaar van € 27k opgenomen voor nog te ontvangen gelden mbt de Rijksbijdrage tegemoetkoming SW bedrijven.

Financiële baten en lasten

De financiële lasten zijn € 312k lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de sterk gestegen rente(baat) op de bankrekening van de BNG. De BNG baseert de rentevergoeding op de 1-maands EURIBOR en deze bedraagt inmiddels 3% (december 2024) terwijl deze jarenlang negatief is geweest. Daarnaast is het saldo van de bankrekening van de BNG door de hogere rijksbijdrage SW 2024 en het positieve resultaat over de afgelopen jaren gemiddeld gezien toegenomen tov 2023. Dit leidt tot een niet begrootte rentebaar

BATEN

Rijksvergoeding

Er is € 2.780k meer aan Rijksvergoeding ontvangen dan in de begroting 2024 opgenomen. Dit komt doordat er op basis van de mei- en septembercirculaire 2024 een hogere Rijksvergoeding is toegekend voor hogere loon- en prijsindexaties.

Gemeentelijke bijdrage

Conform de vastgestelde begroting.

Rijksbijdrage tegemoetkoming sociaal ontwikkelbedrijven

Vanuit het rijk is er een incidentele extra tegemoetkoming voor sociaal ontwikkelbedrijven ter beschikking gesteld voor de financiële uitdagingen die er zijn rondom de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Loonkostensubsidie BsW en overige doelgroepen

Er is € 308k meer aan loonkostensubsidie ontvangen dan begroot door met name een hogere instroom van de overige doelgroepen. Daarnaast zijn de subsidies hoger omdat ook de loonkosten / wettelijke minimum loon in 2024 sterker zijn gestegen dan verwacht.

RESULTAATSBESTEMMING

Het algemeen bestuur stelt voor om het resultaat over het boekjaar 2024 ad € 1.291.000 voor € 250.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve transitiekosten conform de businesscase, € 929.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven en het restant ad € 112.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

VIII Grondslagen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van het "Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten 2004 (BBV)". De waardering van de activa en passiva en de doorberekening aan NV Empatec vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, tenzij bij de betreffende balanspost anders wordt vermeld. Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Het algemeen bestuur van de GR Fryslân-West en de directie en Raad van Commissarissen van de NV Empatec hebben in 2018 expliciet te kennen gegeven dat formeel de bevoegdheid tot het besturen en vertegenwoordigen van de GR Fryslân-West aan het algemeen bestuur van de GR is en het besturen en vertegenwoordigen van de NV Empatec aan de algemeen directeur is van de NV Empatec. Formeel betekent dit dat er vanaf boekjaar 2018 een striktere scheiding is aangebracht tussen de activiteiten van de GR Fryslân-West en de NV Empatec.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV van november 2023 en de financiële- en controleverordeningen van de GR Fryslân-West. Daarnaast geldt het door het Algemeen Bestuur op 26 maart 2023 vastgestelde normenkader van de GR Fryslân-West als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording. Ten aanzien de begrotingsrechtmatigheid is artikel 3, lid 2 van de financiële verordening van de GR FW van toepassing: "het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat het saldo van de baten en lasten niet afwijkt van de begroting". Uitgaven zijn derhalve onrechtmatig wanneer de lasten hoger zijn dan de corresponderende baten van het programma. De onrechtmatigheid wordt acceptabel als het DB en AB hiermee instemt via de kwartaalrapportages of een begrotingswijziging.

Verbonden partijen

Uitgangspunten

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van NV Empatec of de moedermaatschappij van NV Empatec en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

NV Empatec is namens de GR Fryslân-West aangewezen als de uitvoeringsorganisatie van een deel van de Participatiewet. Primaire doelstelling is het bieden van zinvolle arbeid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tegen aanvaardbare kosten. Om de kosten voor de GR Fryslân-West zo laag mogelijk te houden werd in het verleden, afhankelijk van de financiële draagkracht van de GR en/of NV een bijdrage verrekend. Vanaf boekjaar 2020 hebben de GR Fryslân West en NV Empatec nieuwe afspraken gemaakt over de kostenverdeling tussen deze twee entiteiten. Deze zijn in de businesscase en implementatieplan Werkleerbedrijf Fryslân-West bestendigd en herbevestigd. Op

hoofdpijnen zijn de volgende afspraken gemaakt rondom de verdeling van de kosten

GR Fryslân-West

N.V. Empatec

Kosten (loonkosten) en opbrengsten (rijksbijdrage sw, loonkostensubsidie, begeleidingsbijdrage, gemeentelijke bijdrage, subsidies) die samenhangen met de doelgroepen zoals SW en Nieuw Beschut en overige doelgroepen

Gerealiseerde omzet door bedrijfsactiviteiten van N.V. Empatec, Pastiel en Wurkgouwer

Kosten grond en hulpstoffen en uitbesteed werk

Kosten van kader/staf nodig voor de begeleiding van de doelgroepen

Overige kosten (direct en indirect) die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsmatige aansturing om de producten en diensten te vervaardigen.

Schattingen

Om de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de gemeenschappelijke regeling over de verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding een schatting maakt die essentieel is voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het op grond van het BBV vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld onder de veronderstelling van de continuïteit van de organisatie en diens activiteiten mede in het licht van de aanvulling van tekorten door de aangesloten gemeenten De Fryske Marren, Harlingen, Súdwest-Fryslân en Waadhoeke.

WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Financiële vaste activa

Waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde. Het gestorte en geplaatste aandelenkapitaal NV Empatec bedraagt 450.000 aandelen met een nominale waarde van €10 per aandeel. Er is een agioreserve op de gestorte en geplaatste aandelen van €38.000. De verstrekte leningen aan NV Empatec betreffen leningen met een oorspronkelijke looptijd van langer dan één jaar.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Liquide middelen

Waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De algemene reserve dient als "buffer" om toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen. Bestemming van de reserve vindt plaats in het belang van de uitvoering van de sociale werkvoorziening.

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserves zijn gevormd voor:

- Mogelijke transitiekosten naar aanleiding van vastgestelde businesscase Werkleerbedrijf Fryslân-West.
- Incidentele tegemoetkoming versterking infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven

Voorzieningen

Op basis van een uitspraak van commissie BBV van april 2025 is een voorziening opgenomen voor de verplichting voor WSW'ers die ultimo boekjaar van de RVU-regeling gebruik maken. Waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Schulden op lange termijn

Waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde. Het betreft schulden met een looptijd van langer dan één jaar.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Loonkosten Wsw

Hieronder wordt verstaan de bruto loonkosten vermeerderd met de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten en het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. De kosten die direct gerelateerd zijn aan de loonkosten, zoals vervoerskosten en opleidingskosten maken onderdeel uit van de loonkosten.

Loonkosten ambtelijk personeel

Hieronder wordt voor de loonkosten ambtenaren verstaan de bruto loonkosten vermeerderd met de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten en het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. De kosten die direct gerelateerd zijn aan de loonkosten, zoals vervoerskosten en opleidingskosten maken onderdeel uit van de loonkosten.

Pensioenen

We hebben een pensioenregeling bij diverse instanties, waaronder het ABP, het Pensioenfonds Werk en (Re)Integratie (PWRI) en bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Werk en Integratie. Op deze pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. De pensioenregelingen hanteren het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag.

Pensioenregelingen proberen ieder jaar de pensioenen te indexeren. Wanneer de beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden) onvoldoende is dan vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Op 31 december 2024 was de actuele dekkingsgraad voor het ABP 112% (2023: 111%) het PWRI 125% (2023: 126%) en SPW 129% (2023: 132%)

Rente

De rentelasten bestaan uit de rentelasten van langlopende geldleningen en rekeningcourantkrediet. De rentebaten bestaand uit de ontvangen rentes van het rekeningcourant bij de BNG en de verplichte schatkistrekking van het Rijk.

Rijksvergoedingen

Dit is het macro-aandeel Wsw in de integratie uitkering van het Sociaal Domein dat door de deelnemende gemeenten wordt ontvangen en een op een wordt doorbetaald aan Fryslân-West.

Gemeentelijke bijdrage

Deze bijdrage wordt van de aangesloten gemeenten ontvangen.

IX Toelichting balans per 31 december 2024

cijfers x € 1.000

Financiële activa	31-12-2024	31-12-2023
Kapitaalverstrekking aan deelneming NV Empatec	4.538	4.538
Totaal Vaste activa	4.538	4.538

De waarde van het eigen vermogen van NV Empatec bedraagt per 31-12-2024 € 14.499.000. (2023: € 14.791.000). Het resultaat van NV Empatec bedraagt over 2024 € 7.000 (2023: € 656.000).

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op deelnemingen (NV Empatec)	1.392	1.515
Vorderingen op openbare lichamen	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist (<1 jaar)	4.568	2.966
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	3	6
Overige vorderingen	1.335	1.371
Totaal vlottende activa	7.298	5.858

De mutatie 2024 in de vordering op deelnemingen (NV Empatec) bestaat uit mutaties inzake de kostenverdeling en de aflossing van NV Empatec hierop. De toename van uitzettingen in 's rijks schatkist wordt veroorzaakt door het positieve resultaat over 2024.

De overige vorderingen ad € 1,3 mln. omvatten mn de vordering op gemeenten ad € 0,9 mln. uit hoofde van de rijksbijdrage tegemoetkoming sociaal ontwikkelbedrijven en de van de Belastingdienst nog te ontvangen LIV (tegemoetkoming lage inkomensvoordeel) ad € 0,2 mln.

In het kader van de Wet financiering decentrale overheden (Schatkistbankieren) zijn gedurende het jaar het volgende bedrag aan middelen boven het drempelbedrag van € 300.000 buiten 's Rijks schatkist aangehouden:

	2024
Eerste kwartaal	-
Tweede kwartaal	-
Derde kwartaal	-
Vierde kwartaal. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de rentevergoeding zoals ontvangen van de BNG over december 2024 op 31 december 2024.	2

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
Banksaldi	302	302
Stand per 31 december	302	300

De liquide middelen worden aangehouden bij de BNG.

Eigen Vermogen	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	9.132	9.019
Bestemmingsreserve	1.679	500
Stand per 31 december	10.811	9.519

De mutatie in het eigen vermogen is hier toegelicht. De bestemmingsreserves zijn gevormd voor mogelijke transitiekosten conform de vastgestelde businesscase Werkleerbedrijf Fryslân-West (€ 750k) en de van het Rijk ontvangen incidentele middelen versterking infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven (€ 929k).

Verloopoverzicht algemene reserve	31-12-2024	31-12-2023
Stand begin boekjaar	9.019	7.601
Resultaat huidig boekjaar	112	1.418
Stand per 31 december	9.131	9.019

Verloopoverzicht bestemmingsreserves	transitie kosten	infra soc ontwikkel bedrijven
Stand begin boekjaar	500	-
Resultaat/mutatie 2024	250	929
Stand per 31 december	750	929

Voorzieningen	31-12-2024	31-12-2023
Reservering RVU WSW	400	0
Stand per 31 december	400	0

Op basis van een uitspraak van commissie BBV van april 2025 is een voorziening opgenomen voor de verplichting voor WSW'ers die ultimo 2024 van de RVU-regeling gebruik maken.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	46	11
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	674	723
Overige schulden	6	4
Overlopende passiva	201	441
Totaal vlottende schulden	927	1.179

Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West is een fiscale eenheid in het kader van BTW met de NV Empatec en Empathiek BV.

Over 2024 heeft de GR Fryslân-West een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 2.974.500. Er zijn hiervoor geen zekerheden afgegeven. Ultimo 2024 is er geen gebruik gemaakt van deze kredietfaciliteit.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Er zijn verplichtingen ten aanzien van personeel zoals jubileumuitkeringen, vakantiegeld en opgebouwde verlofuren. De verplichtingen ultimo 2024 zijn voor jubileumuitkeringen € 0,7 mln., voor wettelijk en bovenwettelijke verlof € 1,4 mln., spaarverlof € 1,2 mln. (welke gezien gelijkblijvend omvang niet gepassiveerd behoeft te worden) en voor vakantiegeld € 0,7 mln. De verplichting vakantiegeld is geheel kortlopend.

Er is een voorwaardelijke vordering op NV Empatec ad € 0,2 mln. inzake toekomstig af te rekenen verlofdagen en jubileumvoorziening verband houdende met de kostenverdeling, in NV Empatec is deze post als schuld opgenomen.

X Toelichting overzicht van baten en lasten

cijfers x € 1.000

Lasten			
	2024	Begroot 2024	2023
Loonkosten WSW			
Bruto loon	18.846	22.524	18.217
Af: Ontvangen ziekengelden (WAO)	-24		-71
Af: LIV + tegemoetkoming transitiekosten	-156	-293	-374
Sociale lasten	3.200		3.085
Pensioenpremie	1.612		1.565
Subtotaal lonen	23.477		22.422
Overige loonkosten WSW	663		419
Totale loonkosten WSW	24.140	22.231	22.841

De totale lasten inzake lonen WSW ten opzichte van 2023 met € 1.299.000,- is toegenomen. Dit komt door hogere loonkosten als gevolg van CAO ontwikkelingen en afname van de compensatie van de LIV. Gemiddeld waren er 40 FTE minder in dienst (van 642 in 2023 naar 602 in 2024). Verder is er een voorziening opgenomen voor RVU verplichtingen voor 400k op basis van een uitspraak van commissie BBV van april 2025.

Loonkosten ambtenaren			
Bruto salarissen	280	514	486
Sociale lasten	54		55
Pensioenpremie	55		57
Overige loonkosten	15		-12
Totale loonkosten ambtenaren	404	514	586

Ten opzichte van 2023 dalen de loonkosten met € 182.000. Gemiddeld waren er 0,73 FTE minder in dienst (van 6,00 in 2023 naar 5,27 in 2024). Verder waren de loonkosten in 2023 hoog door een eenmalige transitievergoeding. De loonkosten zijn lager dan begroot door een lagere bezetting.

Loonkosten BsW			
Bruto salarissen	2.101	2.939	1.620
Af: Ontvangen ziekengelden (WAO)	-138		-164
Af: LIV + tegemoetkoming transitiekosten	-30		-44
Sociale lasten	416		330
Pensioenpremie	172		121
Overige loonkosten	63		18
Totale loonkosten BsW	2.585	2.939	1.881

De loonkosten stijgen door hogere instroom en CAO ontwikkelingen incl stijging Wettelijk Minimum Loon

Loonkosten overige doelgroepen

Bruto salarissen	2.279	900	1459
Af: Ontvangen ziekengelden (WAO)	-170		-127
Af: LIV + tegemoetkoming transitiekosten	-7		-25
Sociale lasten	473		323
Pensioenpremie	196		122
Overige loonkosten	100		29
Totale loonkosten overige doelgroepen	2.871	900	1781

De loonkosten stijgen door een hogere instroom en CAO ontwikkelingen waaronder hoger WML.

Overige personeelskosten WSW

	2024	Begroot 2024	2023
Overige personeelskosten WSW	768	727	785
Totaal personeelskosten WSW	768	727	785

Dit betreft de doorbelaste kosten inzake de kostenverdeling.

	2024	Begroot 2024	2023
Loonkostensubsidie Begeleid Werken	1.523	1.586	1.525

	2024	Begroot 2024	2023
Overige bedrijfskosten	78	180	98

Betreft de kosten voor accountantscontrole, controlling, automatisering en overige kosten welke direct toerekenbaar zijn aan de GR.

	2024	Begroot 2024	2023
Financiële baten en lasten	-312	-	-237

Betreft de rentebaat vanwege de ontvangen rente op het positieve banksaldo gedurende 2024.

Totaal lasten	29.260	27.412	28.168
----------------------	---------------	---------------	---------------

Baten

	2024	Begroot 2024	2023
Rijksvergoeding	27.402	24.622	26.477
Gemeentelijke bijdrage	1.609	1.609	2.084
Loonkostensubsidie bsW	1.997	2.649	1.706
Loonkostensubsidie overige doelgroepen	1.410	450	662
Rijksbijdrage tegemoetkoming SW bedrijven	929	4	0
Totaal baten	33.348	29.334	30.929

Nadere toelichting op de subsidiebatens rjksbijdrage en gemeenteljke bijdrage

Gemeente	Rjksbijdrage	Gemeenteljke bijdrage
Gemeente de Fryske Marren	3.320	194
Gemeente Harlingen	2.079	116
Gemeente Súdwest-Fryslân	16.165	361
Gemeenten Waadhoeke	5.863	939
<i>Subtotaal aandeelhouders</i>	<i>27.427</i>	<i>1.609</i>
Naadloze overplaatsing	25	0
Totaal	27.402	1.609

Statutaire resultaatsbestemming

In artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling staat het volgende opgenomen betreffende de bestemming van het resultaat:

1. Mocht enig exploitatiejaar een batig saldo opleveren, dan zal dit saldo worden toegevoegd aan de algemene reserve.
2. Mocht enig exploitatiejaar een nadelig saldo opleveren, dan zal het exploitatietekort in beginsel worden gedekt uit de algemene reserve.
3. Het algemeen bestuur kan beslissen uitkeringen uit de algemene reserve te doen ten gunste van de gemeenten, overeenkomstig de verdeelsleutel die ten grondslag lag aan de begroting, zoals opgenomen in artikel 21, eerste lid. Uitkeringen kunnen alleen plaatsvinden indien en voor zover de algemene reserve hoger is dan de kapitaalverstrekking aan de deelnemingen vermeerderd met de aan deelnemingen uit eigen middelen verstrekte financieringen, blijkend uit de laatst en niet meer dan één jaar geleden vastgestelde jaarrekening.
4. Structurele tekorten in de algemene reserve zullen door de gemeenten worden aangevuld overeenkomstig de verdeelsleutel die ten grondslag ligt aan de begroting, zoals opgenomen in artikel 21, eerste lid. Het algemeen bestuur bepaalt wanneer sprake is van een structureel tekort, mede gehoord gedeputeerde staten en de accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2023

Conform het voorstel in de jaarrekening van 2023 is het resultaat ad € 1.669.000 voor € 250.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve transitiekosten en het restant ad € 1.419.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorstel resultaatsbestemming 2024

Het algemeen bestuur stelt voor om het resultaat over het boekjaar 2024 ad € 1.291.000 voor € 250.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve transitiekosten conform de businesscase, € 929.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven en het restant ad € 112.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

XI Overige informatie

1. WNT-verantwoording 2024

De WNT is van toepassing. Het voor de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder

De topfunctionarissen van de GR (leden Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

2. Rechtmatigheidsverklaring Gemeenschappelijke regeling Fryslân-West

Verantwoordelijkheid Gemeenschappelijke regeling Fryslân-West

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 6 maart 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 317.000.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in beginsel rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grenzen. De overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting van € 2.579.000 zijn echter formeel een onrechtmatigheid, maar deze overschrijding is wel acceptabel, omdat het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur middels kwartaalrapportages wordt ingelicht over de overschrijdingen en omdat de overschrijdingen passen binnen het beleidskader en de financiële verordening van de GR.

Datum opstellen jaarrekening: 10 juli 2025

Goedgekeurd door het Algemeen Bestuur 10 juli 2025

3. Incidentele baten en lasten

Voor 2024 zijn geen als zodanig aangemerkte incidentele baten/lasten in de jaarrekening opgenomen, derhalve zijn deze niet apart gepresenteerd.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West te Sneek gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2024;
2. De balans per 31 december 2024;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 maart 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West te Sneek, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 37 en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering op bladzijde 21. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten) voor een bedrag van in totaal € 2.579.000 ligt boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 316.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 16.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 maart 2023 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 maart 2023, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 19 juni 2025

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA